

**Extra e-ZINE MET INFORMATIE VAN HET ONDERZOEK- EN
DOCUMENTATIECENTRUM OMTRENT (GENERATIE)ARMOEDE
EN ARMOEDEBESTRIJDING Jaargang 3, Nr. 14**

Onderzoek- en documentatiecentrum

Beweging van Mensen met Laag Inkomen en Kinderen vzw

(t)huis in armoedebestrijding

Huis van de Mensenrechten

Nieuwebosstraat 3

9000 Gent

tel.: + 32 9 224 12 15

fax: + 32 9 233 10 63

e-mail: odc@bmlik.be

www.bmlik.be

v.u.: Jan Vanhee

HOOPVOLLE TEKENEN IN DE STRIJD TEGEN ARMOEDE?!

“De strijd tegen armoede moet gevoerd worden op twee fronten. Voor de korte termijn moeten we zorgen dat voor de noden van vandaag en morgen de voedselhulp overeind blijft. Voor de lange termijn zijn structurele oplossingen nodig zodat mensen weer toegang krijgen tot een hele reeks fundamentele rechten.”

‘De eenentwintigste eeuw moet de eeuw worden waarin de armoede onwettelijk wordt verklaard.’ En hij legt uit wat dat concreet inhoudt: ‘De armoede onwettig verklaren betekent alles buiten de wet stellen wat een inbreuk is op de mensenrechten en sociale rechten, alles wat uitsluiting van toegang tot levensnoodzakelijke goederen en diensten met zich meebrengt. Dit is niet ten strijde trekken tegen de rijken, maar wel tegen de denkbeelden van die rijken die het bestaan van armoede legitimeren als een “natuurlijk feit” en die beweren dat armoede onvermijdelijk is. Het is de armoede bestrijden tot in de wortels, door de factoren uit te roeien die armoede genereren en in stand houden.’ (Uit het boek “Een nieuw verhaal van de wereld” van Riccardo Petrella)

Dit is het laatste nummer van ons e-Zine voor 2011. Wij wensen u een fijne kerstperiode en een gelukkig 2012 voor u, uw familie alsook eenieder die u dierbaar is!

Strijd tegen armoede nodig op alle fronten

- “We willen niet dat onze kinderen en kleinkinderen afhankelijk blijven van voedselhulp.”
- “De strijd tegen armoede moet gevoerd worden op twee fronten. Voor de korte termijn moeten we zorgen dat voor de noden van vandaag en morgen de voedselhulp overeind blijft. Voor de lange termijn zijn structurele oplossingen nodig zodat mensen weer toegang krijgen tot een hele reeks fundamentele rechten.”
- “Ik heb hard moeten strijden om een gezonde sociale woning te krijgen. Nu is mijn zoon van 35 jaar uit zijn huis gezet.”
- “De voorbije maanden heeft het Steunpunt tot Bestrijding van Armoede de vraag naar een afdwingbaar recht op een degelijke huisvesting onderzocht.”
- “Armoede is een schending van de mensenrechten en de bestrijding ervan is een zaak van iedereen.”

Vijf uitspraken gedaan op 8 oktober bij de opening van de viertalige expositie “Samen voor Waardigheid” in Station Brussel-Luxemburg over 17 oktober als Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede. De citaten zijn achtereenvolgens van Andrée Defaux, militante van de Beweging LST uit Namen, Isabelle Durant, vice-voorzitter van het Europees Parlement, Inge Van Lancker, militante van de Beweging van Mensen met een Laag Inkomen en Kinderen (BMLIK) uit Gent, Henk Van Hoetegem van het interfederaal Steunpunt tot Bestrijding van Armoede en Georges De Kerchove, voorzitter van ATD Vierde Wereld België. De bijeenkomst illustreerde hiermee meteen heel goed hoe de Werelddag op zijn best werkt: mensen in armoede, medestanders, politici en beleidsmakers ontmoetten elkaar en gingen open en betrokken in dialoog.

Fundamentele rechten

De conclusie was vooral dat het hoogdringend is om te werken aan duurzame oplossingen om grote armoede te bestrijden. De strijd op de twee fronten die mevrouw Durant noemde is in feite een strijd op alle fronten. Structurele oplossingen vinden vergt dat mensen toegang krijgen tot hun fundamentele rechten op alle essentiële terreinen: werk of andere middelen van bestaan, huisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, gezinsleven, cultuur en rechtshulp.

In de nieuwe publicatie steekt een reactiekaart die oproept om melding te maken van situaties waarin een of meer van deze rechten werden of worden geschonden.

Bij de expositie brachten we op grote banners in vier talen ook onder de aandacht dat de Europese burgers prioriteit geven aan bestrijding van Armoede en sociale uitsluiting (52 %), naast de gelijkheid van man en vrouw (36 %), de strijd tegen het terrorisme (28 %) en de strijd tegen klimaatverandering (26 %). Voor de Belgische

burgers is die prioriteit voor armoedebestrijding nog explicieter (60 %). (Bron: Eurobarometer). *Jos Delisse* Bron: Vierdewereldblad nr. 175 - november-december 2011, p. 7

De campagne-eisen 2011 van Welzijnszorg

1. Een leefbaar inkomen dat rekening houdt met de grootte van elk gezin.
2. Een laagdrempelige ontmoetingsplaats en aanspreekpunt voor opvoedingsvragen in elke gemeente.
3. Een lessenspakket over (kans)armoede in alle lerarenopleidingen.
4. Een toegankelijk vrijetijdsaanbod voor kinderen en jongeren in armoede.

Op de website www.armoedeisgeenkinderspel.be kunt u deze eisen eigenhandig kracht bijzetten. Bron: Kerk en Leven (14/12/2011), p. 19

Achtergrondwerken terug te vinden in de bibliotheek van het ODC:

- Om sociale rechtvaardigheid: de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting / Nelisse I. Nederland T., Schrauwen J., e.a. – ASR: Utrecht, Nederland (2000) – 304 p. – SISO : 307.3 Armoede Nederland
- Strijd tegen armoede – evoluties en perspectieven: een bijdrage aan politiek debat en politieke actie – verslag 2007 / Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding – CGKR: Brussel (2007) – 200 p. – 307.3 Beleid
- Uit de schaduw: bezinningsteksten over strijd tegen armoede en uitsluiting / Hermans H., Mermans M., Kiekens A. - Welzijnszorg, Brussel (2000)) 152 p. - Bellettrie

Documentatie terug te vinden in de tijdschriftenkast van het ODC:

- Strijd tegen armoede nodig op alle fronten - In: Vierdewereldblad ATD Vierde Wereld, nr. 175, november-december 2011, p. 7

OVERZICHT MINIMUMUITKERINGEN

WERKLOOSHEIDSUITKERINGEN

Volledige werkloosheid

Zonder anciënniteitstoeslag	MIN	MAX
Samenwonende met gezinslast	PER MAAND	PER MAAND
• 1 ^{ste} periode A (maand 1-6)	€ 1.069,38	€ 1.394,64
• 1 ^{ste} periode B (maand 7-12)	€ 1.069,38	€ 1.299,74
• meer dan 12 maanden	€ 1.069,38	€ 1.214,46
Alleenwonende		
• 1 ^{ste} periode A (maand 1-6)	€ 898,30	€ 1.394,64
• 1 ^{ste} periode B (maand 7-12)	€ 898,30	€ 1.299,74
• meer dan 12 maanden	€ 898,30	€ 1.089,14
Samenwonende		
• 1 ^{ste} periode A (maand 1-6)	€ 673,40	€ 1.394,64
• 1 ^{ste} periode B (maand 7-12)	€ 673,40	€ 1.299,74
• 2 ^{de} periode	€ 673,40	€ 809,64
• Forfaitperiode gewoon: 474,50 € / forfaitperiode verhoogd: 622,96 €		

Andere uitkeringen

a. Wacht- en overbruggingsuitkeringen	PER DAG	PER MAAND
Gezinshoofden	€ 40,08	€ 1.042,08
Alleenstaanden		
16 en 17 jaar	€ 11,39	€ 296,14
18 en 20 jaar	€ 17,89	€ 456,14
Vanaf 21 jaar	€ 29,64	€ 770,64
Samenwonenden		
Gewoon bedrag + 18 jaar	€ 15,42	€ 400,92
Gewoon bedrag – 18 jaar	€ 9,66	€ 251,16
Verhoogd bedrag ¹ + 18 jaar	€ 16,44	€ 427,44
Verhoogd bedrag ¹ – 18 jaar	€ 10,23	€ 265,98
¹ gezinnen met uitsluitend vervangingsinkomen		
b. Jeugdvakantie-seniorvakantie		
minimum	€ 29,88	
maximum	€ 49,98	
ANCIËNNITEITSTOESLAG OUDERE WERKLOZEN		
Uitkering + toeslag	MIN/maand	MAX/maand
Gezinshoofd		
	€ 1.120,86	€ 1.331,20

Alleenstaande		
50-54 jaar	€ 937,82	€ 1.129,44
55-64 jaar	€ 1.030,38	€ 1.214,46
Samenwonenden (2 ^{de} periode)		
50-54 jaar	€ 761,80	€ 911,04
55-57 jaar	€ 848,64	€ 1.012,18
58-64 jaar	€ 932,88	€ 1.113,32
Forfait		
gewoon		€ 568,10
Verhoogd (gezinnen met uitsl. vervangingsink.)		€ 716,56

PENSIOENEN	
MINIMUMPENSIOEN (bij volledige loopbaan)	
Rustpensioen	
- gezin	€ 1.306,42
- alleenstaande	€ 1.045,47
Overlevingspensioen	€ 1.029,03
Pensioenbonus	€ 2,2082

INKOMENSGARANTIE OUDEREN (sinds 01.10.2006)	
Basisbedrag	€ 623,10
Alleenstaande	€ 934,65

LEEFLOON	
Alleenstaande met kind ten laste	€ 1.006,78
Alleenstaande	€ 755,08
Samenwonende	€ 503,39

Opgemerkt in de provincie Oost-Vlaanderen

GENT – 200 handtekeningen tegen armoede – In: Het Laatste Nieuws (ed. Gent & Regio (14/11/2011), p. 18

Tweehonderd scoutsleden uit Drongen zetten zaterdagmiddag hun handdruk in verf tegen kinderarmoede. De actie kadert in de Welzijnszorgcampagne 'Armoede is geen kinderspel'. "Het is belangrijk om deze problematiek uit te leggen aan de kinderen zodat ze beseffen dat niet iedereen het even goed heeft", zegt hoofdleder David Maertens. Om dat te onderstrepen, zetten tweehonderd jongeren hun kleurige

Het onderzoek- en documentatiecentrum wordt gesteund door de Provincie Oost-Vlaanderen

handdrukken op witte doeken. Die worden opgestuurd naar Welzijnzorg en eind januari afgegeven aan de betrokken ministers, samen met enkele beleidsvoorstellen.

Bedelaar Jolien inspireert jeugd – In: Kerk en Leven (14/12/2011), p. 10

Netwerk voor Pastoraal met Jongeren koppelt met Warm voor arm een pastoraal luik vol inspiratie aan het jaarthema van de jeugdbewegingen.

Alle Vlaamse jeugdbewegingen schaarden zich bij het begin van dit werkjaar achter het thema ‘armoede’ met de slogan Armoede is een onrecht. Maak er spel van! Meteen ook een dankbaar onderwerp om pastoraal mee aan de slag te gaan, vond het Netwerk voor Pastoraal met Jongeren. In dat netwerk zit een tiental organisaties, waaronder enkele katholieke jeugdbewegingen (zoals KSJ-KSA-VKSJ en KLJ), maar ook bijvoorbeeld IJD-Jongerenpastoraal Vlaanderen met al zijn aangesloten groepen. Onder de titel Warm voor arm ontwikkelde het Netwerk voor Pastoraal met Jongeren een website waarop lokale jeugdbewegingen, pluswerkingen of ook leerkrachten een beroep kunnen doen wanneer ze willen spelen, nadenken, zich bezinnen of een viering in elkaar steken over armoede.

“Het materiaal dat we aanbieden op de website is gericht op doen zowel als denken”, zegt Christos Knieps van IJD. “De bezoeken zien er alvast bijzonder goed uit.”

De meerwaarde van het pastorale luik zit hem in die koppeling van actie en bezinning, klinkt het. “In ons engagement voor een rechtvaardigere samenleving kunnen wij ons geloof tot uitdrukking brengen. Voor christenen moet het vanzelfsprekend zijn om begaan te zijn met mensen in armoede.”

Dakloze op Facebook

Om hun ideeën ingang te doen vinden bij de jeugd, riepen de verantwoordelijken voor zingeving de figuur van Julien Derycke, een dakloze, in het leven. Via diens pagina op Facebook (750 vrienden!) gaat hij met jongeren in dialoog via stellingen en vragen. Julien Derycke is overigens ook actief op die andere sociale netwerksite, Twitter.

“Het materiaal op onze website is opgebouwd in drie blokken”, legt Knieps uit. “Het eerste bestaat uit getuigenissen van mensen die in armoede leven, voorts uit activiteiten die je doen begrijpen wat arm zijn betekent (een film met bespreking, inleefspelen) en ten slotte teksten voor uitgewerkte eucharistievieringen en bezinningen.”

In een tweede blok vertellen armoedewerkers in zes filmpjes onder meer waarom ze Jezus als inspiratiebron belangrijk vinden. Er is ook spel materiaal opgebouwd rond

inspirerende figuren als pater Damiaan of Don Bosco. En ook hier weer teksten voor viering en bezinning.

Een derde blok zet dan aan tot actie. Hier vind je opnieuw getuigenissen, maar deze keer van geëngageerde jongeren. Voorts zijn er heel concrete tips om met je groep de handen uit de mouwen te steken.

Knieps: "Via de organisatie Tralies uit de weg kun je iets betekenen voor gevangenen, om maar iets te noemen. Je kunt een keer gaan helpen bij een Welzijnsschakel of Poverello. Of een Soep-op-de-stoep, de adventsactie van Welzijnszorg, organiseren."

Dat KSJ-KSA-VKSJ al volop werk maakt van solidariteit, blijkt overigens op de pagina met goede voorbeelden, waaruit andere groepen zeker ook de nodige inspiratie kunnen halen.

Knieps besluit: "Tegen februari belonen we de beste activiteit met de enige echte Julien Award." Aan de slag, dus.

Meer weten?

Surf naar www.warmvoorarm.be (LW)

BRUSSEL - Eén Belg op de vijftig maakt gebruik van de voedselbanken. De Standaard (23/12/2011)

Dat blijkt uit gegevens die minister Sabine Laruelle (MR) bekend maakte aan senator Bart Tommelein (Open VLD). In 2010 ging het om 224.125 mensen, 5 procent méér dan in 2009 (214.000). In het jaar van de bankencrisis, 2008, lag het ook op 224.000 eenheden.

Alles samen ging het om 64.000 gezinnen. Het gemiddelde gezin dat een beroep deed op de voedselbanken omvat 3,5 personen. Het gaat vooral om leefloontrekkers, daklozen, vluchtelingen en personen die illegaal hier verblijven.

De Belgische voedselbanken halen ruim 40 procent van hun inkomsten en inkomende goederen van de EU.

Die 40 procent is evenwel bedreigd, of alleszins onzeker geworden, zegt Laruelle. Voor 2012 werd de EU-hulp zelfs met 74 procent teruggedroefd. Het Europees Hof van Justitie had juridische problemen ermee. En de lidstaten vinden geen overeenstemming over een nieuwe regeling.

Verdacht overlijden De Standaard (20/12/2011)

Als een dakloze sterft – op straat, in de vrieskou – dan heeft die dat zelf gezocht, hoor je vaak. Meer zelfs, in Hongarije wordt dakloos zijn beschouwd als een misdrijf. DIRK TUIPENS pleit voor een radicale omslag in ons denken: niet dakloosheid, maar de armoede zelf zou onwettelijk moeten worden verklaard.

Zo, de kop is eraf voor deze winter. In een park in Jambes werd een zesenvijftigjarige dakloze dood aangetroffen. Doodsoorzaak: onderkoeling. Goed voor een berichtje van vier regels op de website van De Morgen. Vorige winter heb ik zes van dat soort beknopte artikeltjes geteld: één dode dakloze in Moeskroen, één in Anderlecht, twee in het station Brussel-Zuid, twee in de Brusselse metro.

Opvallend is dat geen van die sterfgevallen een groot, laat staan ophefmakend artikel waard is. Geen spectaculaire titels of foto's die de aandacht trekken, weinig tekst en uitleg, geen omkadering of duiding. Telkens worden de feiten bekendgemaakt in een korte, eerder droge mededeling. Bovendien wordt in die mededeling meestal ook duidelijk gesteld dat het niet om een verdacht overlijden gaat. Als om te zeggen: geen nood, er is niets abnormaals gebeurd, het betreft een natuurlijke dood, het slachtoffer was bij het verscheiden ongelukkigerwijs alleen niet onder dak. In deze tijden van spektakel en sensatiegerichte media is dat best opmerkelijk. Het gaat hier toch om mensen die op straat leven, die op openbare plaatsen op de grond liggen en daar sterven? Is daar echt niets verdachts aan? Is er dan werkelijk niets aan de hand?

Potdicht

De laatste jaren hebben we kunnen vaststellen dat daklozen voor onze politici niet bepaald een hot item vormen. Zo was er vorige winter de pijnlijke farce van minister van Defensie De Crem, die wel opvang wilde voorzien in een aantal kazernes, maar het vervolgens vertikte om ook in te staan voor het vervoer van de mensen die er beroep op wilden doen. Een des te gênanter vertoon omdat het een exacte herhaling was van de opvangcrisis die we ook eind 2009 al gezien hadden. Pas wanneer de temperaturen ver onder nul duiken en de sneeuw bij bakken uit de lucht valt, ontdekt men plots dat er mensen zijn zonder een dak boven het hoofd. Alleen al in Brussel zijn er dat zo'n zeventuizend. En deze winter maakt Crembo het heel eenvoudig: het leger houdt zijn kazernes potdicht.

In mijn eigen stad, Mechelen, werd er vorig jaar geruzied over het al dan niet aanwezig zijn van daklozen in de stad. Het stadsbestuur hield bij hoog en bij laag vol

dat er in Mechelen geen daklozen zijn. Nochtans schatten verschillende welzijnsorganisaties het aantal dak- en thuislozen op ongeveer vierhonderd. Het weze duidelijk, daklozen vervelen en irriteren onze politici.

Dat heeft wellicht alles te maken met het almaar populairdere oordeel dat vandaag in onze samenleving over daklozen wordt geveld. Het oordeel dat zegt dat we hier te maken hebben met parasieten, asociale mensen die niets bijdragen tot de samenleving. Mensen die zelf kiezen voor een marginale levenswijze en niet, zoals ieder respectabel burger, instaan voor zichzelf.

In het actuele politieke klimaat, waarin ordewoorden als individuele verantwoordelijkheid en responsabilisering centraal staan, wordt deze visie steeds meer bon ton. Dakloosheid, en meer algemeen armoede, wordt niet langer gezien als een maatschappelijk probleem, maar als het asociale gedrag van onaangepaste individuen. Het is dan ook niet meer aan de samenleving als geheel om er oplossingen voor te zoeken, het is aan de betreffende individuen om zich aan te passen.

En zo kan het gebeuren dat in Leuven vier jongemannen na een nachtje stappen een dakloze in brand proberen te steken. Wanneer dat niet lukt, trappen ze hem maar in mekaar. Allemaal voor de lol, welteverstaan. Ook voor deze feiten was er bijzonder weinig media-aandacht, opmerkelijk weinig verontwaardiging ook. Waarom zouden we ons ook druk maken om een parasiet?

Er wachten de verschoppelingen van vandaag bijzonder fraaie tijden. In Brussel werden de daklozen netjes uit de stations verwijderd. Maar het allerfraaiste perspectief zien we in Hongarije. Een dakloze krijgt daar een boete van maar liefst vijfhonderd euro gepresenteerd. Als hij die niet kan betalen en hij wordt binnen de zes maand opnieuw betrapt, dan gaat hij de gevangenis in. Dat is nog eens duidelijk. Dakloos zijn is een misdrijf. Gedaan met dat lakse parasitaire luxeleventje.

Liters soep

En intussen worden op kerstmarkten in heel het land ontelbare liters soep uitgeschept, ten voordele van allerlei verenigingen die zich bekommeren om het lot van de misdeelde medemens. Lokale politici poseren breed glimlachend voor de persfotografen, de pollepel vastberaden in de hand. Wat me doet denken aan woorden van Francine Mestrum, sociale wetenschapster: we doen allemaal heel hard alsof we iets aan de armoede doen, maar in werkelijkheid doen we helemaal niets.

Wanneer de volgende dode dakloze een summiere vermelding krijgt in onze media, en er wordt in die luttele hem toebedeelde regels gesteld dat het niet om een verdacht overlijden gaat, denk dan goed na. Het gaat namelijk om een zéér verdacht overlijden. Het wijst op een samenleving die willens en wetens steeds meer mensen in de armoede duwt, vervolgens weigert hen op te vangen, hen criminaliseert, uit het straatbeeld wegveegt, hen de vriesdood laat sterven en verder doet alsof er geen vuiltje aan de lucht is.

Om daar iets aan te veranderen, zijn verregaande maatregelen nodig. In zijn boek Een nieuw verhaal van de wereld geeft econoom en politicoloog Riccardo Petrella een duidelijke voorzet: 'De eenentwintigste eeuw moet de eeuw worden waarin de armoede onwettelijk wordt verklaard.' En hij legt uit wat dat concreet inhoudt: 'De armoede onwettig verklaren betekent alles buiten de wet stellen wat een inbreuk is op de mensenrechten en sociale rechten, alles wat uitsluiting van toegang tot levensnoodzakelijke goederen en diensten met zich meebrengt. Dit is niet ten strijde trekken tegen de rijken, maar wel tegen de denkbeelden van die rijken die het bestaan van armoede legitimeren als een "natuurlijk feit" en die beweren dat armoede onvermijdelijk is. Het is de armoede bestrijden tot in de wortels, door de factoren uit te roeien die armoede genereren en in stand houden.' (Dirk TUYPENS Wie? Acteur en lid van PVDA)

Het Onderzoek- en Documentatiecentrum (rond generatie-armoede en generatie-armoedebestrijding) is open op:

Maandag van 14 tot 16 uur

Woensdag van 17 tot 19 uur

Vrijdag van 10 tot 12 uur

Ook op afspraak! Gesloten op feestdagen en tijdens schoolvakanties.

Te bereiken op maandag, woensdag en vrijdag op het telefoonnummer:

09/224.12.25 of per e-mail: odc@bmlik.be

Nieuwe website: www.bmlik.be

Op aanvraag verzorgen wij ook graag rondleidingen!

Steun het Onderzoek- en documentatiecentrum

Om u nog beter van dienst te zijn en de collectie ook digitaal te ontsluiten en ter beschikking te stellen voor u allen zijn wij op zoek naar de noodzakelijke financiering hiervoor. Daarom is elke bijdrage belangrijk.

U kan dit doen door een eenmalige gift, een permanente opdracht, de opbrengst van een activiteit of een actie, sponsoring,... Dit alles kan op rekeningnummer 068-2022293-64 met vermelding "steun voor het odc!".

U kan meehelpen onze collectie aan te vullen en te vervolledigen!

U heeft thuis boeken, foto's, prentkaarten, films, opnames,... die handelen over armoede en ons iets kunnen leren over armoede... en ze liggen "in uw weg"... ☺ dan zijn wij hierin geïnteresseerd! Aarzel niet en geef ons een seintje!

Uw e-mail adres wordt voor geen enkel ander doeleinde gebruikt dan voor het ontvangen van dit e-ZINE. Wilt u deze nieuwsbrief niet langer ontvangen, dan kan u dat per e-mail laten weten: odc@bmlik.be